

УДК 371.13

ОРГАНІЗАЦІЯ СПІВПРАЦІ ПЕДАГОГІВ, УЧНІВ, БАТЬКІВ В УМОВАХ УПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Мотуз Ганна Альбертівна, директор комунального закладу «Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 32 Харківської міської ради Харківської області імені двічі Героя Радянського Союзу О.О.Головачова», м. Харків, Україна

Кравченко Ганна Юріївна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та іноземної філології Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

Анотація — У статті проаналізовано принципи та можливості педагогіки партнерства як системи взаємодії учителів, учнів та батьків з метою особистісного розвитку всіх учасників освітнього процесу.

Ключові слова — нова українська школа, педагогіка партнерства, співробітництво, освітні технології, ефективна взаємодія.

Новий вектор освітніх можливостей тісно пов'язаний з Концептуальними засадами реформування середньої освіти «Нова українська школа» й має спрямування на активне впровадження в освітній процес педагогіки партнерства як одного із основних факторів ефективної синергії його учасників [3].

Створення Нової української школи - це програма на десятиріччя, яка буде йти поступово, згідно з календарем реформи і Законом «Про освіту», та створення партнерського соціуму - невідкладне завдання сьогодення [5].

Закон «Про освіту» надає батькам вибір впливати на навчання власної дитини, на визначення траєкторії її навчання, на організацію навчального процесу у закладі. У батьків з'явилась можливість більш активно брати участь у розробці проєктів, стратегії розвитку школи, у виборах її директора, вони мають змогу обирати зручну для себе форму допомоги школі, вчителям, дитячому колективу, разом з педагогами брати відповідальність за

реалізацію поставлених завдань, активно долучатися до змін в освіті [6].

Аналіз досліджень й публікацій свідчить, що вперше термін «педагогіка співробітництва» з'явився у 1986 році у «Маніфесті» («Учительская газета», 18.10.1986 р.) за авторством педагогів-новаторів: С.М. Лисенкової, В.Ф. Шаталова, І.П. Волкова, Є.М. Ільїна, Ш.А. Амонашвілі, С. Соловейчика та ін.. В його основі — ідея зміни стосунків з учнями, заснована на увазі вчителя до учня, залучення до навчання що викликає в нього радісне відчуття успіху, руху вперед, розвитку [7].

В основі педагогіки партнерства – формальне і неформальне спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем, батьками та громадою [5]. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями є добровільними і зацікавленими спільниками, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат [4].

До процесу навчання – як впорядкованої взаємодії педагога з учнем, направленої на досягнення поставленої мети [8], додається важливий компонент – громадське, в тому числі батьківське, самоврядування, як право учасників освітнього процесу як безпосередньо, так і колективно вирішувати питання організації та забезпечення освітнього процесу в закладі освіти, захисту їхніх прав та інтересів [3]. Мова йде про модель державно-громадського управління, яка упроваджується практично в усіх країнах світу де технологія управління школою

побудована на реалізації чотирьох блоків: учитель, учень, батьки, громадянське середовище [1].

Серед основних положень партнерської технології: учитель і його учень (учні) як суб'єкти освітньої діяльності, які співдіють у досягненні мети. Основа співробітництва – домовленість з точно визначеними обов'язками, термінами, результатами та фінансуванням. Відповідно Закону України “Про освіту” мета учня: отримати якісні результати навчання — знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити та виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів [3]. Завдання педагога надання освітніх послуг — комплексу визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання [3].

Організація освітнього процесу потребує створення системи розвитку (з опорою на індивідуальні особливості), саморозвитку (при максимальній самостійності учня), та самореалізації його учасників, упровадження дієвих стимулів самомотивації, використання технологій та засобів, що можуть сприяти прискоренню процесу. При цьому вчитель є провідною фігурою успішної педагогічної взаємодії що покладає на нього відповідальність оперативно враховувати особистісні якості вихованців, які постійно змінюються під впливом зовнішніх обставин та індивідуального зростання [8].

Співпраця вчителів та батьків з метою формування всебічно розвиненої, компетентної особистості, здатної до самореалізації – одна із важливих складових педагогічного партнерства. Головними завданнями роботи я вважаю повинні бути такі: пропаганда педагогічних знань з метою підвищення педагогічної грамотності

батьків; організація заходів, спрямованих на оволодіння батьками системою умінь, необхідних у стосунках між ними та дітьми; презентація успішного досвіду сімейного виховання; гуманізація змісту та форм роботи з родиною і взаємовідносин «педагоги — батьки».

Заклад освіти та батьківська громада – це два соціальних інститути, від узгодженості дій яких залежить ефективність освітнього процесу.

Досить актуально звучать слова В.О.Сухомлинського і сьогодні: «Час і батькам, і вчителям глибоко усвідомити, що ні школа без сім'ї, ні сім'я без школи не можуть впоратися з найтоншими, найскладнішими завданнями становлення людини» [10].

Педагогіка партнерства, як система взаємовідносин, які відбуваються в процесі та заради спільної діяльності потребує освітнього середовища, у формуванні та розвитку якого братимуть участь не тільки педагоги, а і батьківський колектив, об'єкти соціально-педагогічного партнерства, наукові установи та заклади вищої освіти.

Висновок

Вчителі повинні ініціювати і залучати родини до участі у побудові нової української школи, у здобутті спеціальних знань про вікові особливості дитини, знайомити з ефективними методами виховання дитини. Саме ми, педагоги, разом з батьками співпрацюємо не тільки у навчальному процесі в ліцеї, але батьки є першими помічниками і авторами всіх виховних заходів в класі.

В свій час Василь Сухомлинський наголошував, що час і батькам і вчителям глибоко усвідомлювати, що ані школа без сім'ї, ані сім'я без школи не можуть упоратись з найтоншими, найскладнішими завданнями становлення людини [9].

Список використаної літератури

1. Бочкарев В.И. Концепция государственного управления образованием (проект) [Электронный ресурс] / В.И. Бочкарев. – Режим доступа: <http://doxa.ru>

2. ГО «Смарт освіта» спільно з Міністерством освіти і науки України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Сайт НУШ, 30.06.2019 р

3. Закон України “Про освіту” //Законодавчі акти України з питань освіти /Верховна Рада України/ Документ 2145-19, поточна редакція від 05.09.2017.

4. Концептуальні засади реформування середньої освіти “Нова українська школа”/ під. заг. ред. Бібік Н.М. – К.; ТОВ “Видавнича дія” Плеяди”.

5. Нова українська школа: порадник для вчителя / під. заг. ред. Бібік Н.М. – К.; ТОВ “Видавнича дія “Плеяди”.

6. Нова українська школа. «Концептуальні засади реформування середньої школи» Міністерство освіти і науки України 27.10.2016.

7. Педагогика сотрудничества / С. Лысенкова, В.Шаталов, И.Волков и др.//Учительская газета. – 1986. 18 октября.

8. Підласий І.П. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя (1-7 розділи) Х.: Вид. група “Основа”, 2010.

9. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка. - К.: Радянська школа, 1978.

10. Сухомлинський В.О. Вибрані твори в п’яти томах. Том 5. – К.: Видавництво “Радянська школа”, 1977.

11. Фіцула М.М. “Педагогіка” “Академвидав”, Київ, 2003.

Автори

Мотуз Ганна Альбертівна, директор комунального закладу «Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 32 Харківської міської ради Харківської області імені двічі Героя Радянського Союзу О.О.Головачова» (annetbrunet@gmail.com).

Кравченко Ганна Юрївна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та іноземної філології Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м.Харків, Україна (innovatica@ukr.net).

Тези доповіді надійшли 23 лютого 2021 року.

Опубліковано в авторській редакції.